

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЪР НА ТРАНСПОРТА И СЪОБЩЕНИЯТА

8.3.2024 г.

X № 23-01-14/08.03.2024 г.

Per. №

Signed by: IRENA IVAYLOVA DIMITROVA

ДО
ИВЕЛИН КИЧУКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА СДРУЖЕНИЕ БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ ЗА ТУРИЗЪМ

КОПИЕ ДО:

ЗАРИЦА ДИНКОВА
МИНИСТЪР НА ТУРИЗМА

АКАД. НИКОЛАЙ ДЕНКОВ
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МАРИЯ ГАБРИЕЛ
ВИЦЕПРЕМИЕР И МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ

КРЪСТЮ КРЪСТЕВ
МИНИСТЪР НА КЛТУРАТА

РУМЕН РАДЕВ
ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Към рег. № 23-01-14/05.03.2024 г. на МТС

Относно: *Отговор на отправени въпроси, засягащи сектора на туризма по южното Черноморие*

УВАЖАЕМИ Г-Н КИЧУКОВ,

В отговор на поставените от СДРУЖЕНИЕ БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ ЗА ТУРИЗЪМ въпроси в писмо с рег. № 23-01-14/05.03.2024 г., бих желал да Ви предоставя следната информация от компетентността на Министерството на транспорта и съобщенията по отношение на полетите и бъдещото развитие на летище Бургас.

Като страна по Договора за концесия на гражданско летище за обществено ползване Бургас и гражданско летище за обществено ползване Варна, концесионерът „Фрапорт Туин Стар Еърпорт Мениджмънт“ (ФТСЕМ) АД провежда последователна политика за реализиране на визията си за развитието на Черноморските граждански летища, изпълнявайки функциите на летищен оператор и летищна администрация по силата на

действащия Концесионен договор. Представените от страна на концесионера заявления и гаранции при сключването на договора в Генералния план за развитие на летище Бургас и неговите последващи актуализации, в които са посочени общите стратегии за развитието на този обект чрез инвестиции в летищната инфраструктура, изпълнявани съобразно Инвестиционния план и в съответствие с Бизнес предложението на концесионера.

Генералният план на летище Бургас представя перспективите за развитие на летището в периода 2022 - 2041 г., с отчитане на нуждите на град Бургас и околността, и възплава визията на „Фрапорт Туин Стар Еърпорт Мениджмънт“ АД „да бъде модел за подражание и силен партньор към устойчивото развитие на българското Черноморие.“ Генералният план е разработен с прецизното отчитане на нуждите на град Бургас и околността. Той отразява стратегията на концесионера – ориентирана към клиентите, към бъдещето, социално отговорна, устойчива и екологично съобразна, дигитална и иновативна. Дружество се ангажирано да прилага подход, който *се стреми към развитие на цялата екосистема на българското Черноморие в уверение, че огромният потенциал на този красив и богат на култура регион с 9 университета е напълно използван.* За целта, при управлението на летищата Бургас и Варна, които са входът и изходът на този регион, се работи за сътрудничеството между заинтересованите страни от туристическия бранш, бизнес общността, общините и компетентните държавни органи.

Поетите от дружеството договорни задължения и ангажименти за срока на концесията съответстват на основната стратегическа цел на предоставената държавна концесия – да се способства за по-ускорено развитие на Черноморския регион, в частност южното българско Черноморие, както и на провежданата държавна политика относно развитието на региона. Процесът за постигането ѝ следва да се разглежда както в дългосрочен план, така и в контекста на изпълнението на приоритетите в приетата от правителството Програмата за управление на Република България юни 2023 г. – декември 2024 г. Следва да бъде отчетено, че постигането на устойчивост и развитие на туризма в региона на южното Черноморие, каквато е и Вашата загриженост, е задача, чиято реализация е възможна единствено чрез обединените усилия на частния и публичния партньори в договорното правоотношение, наред с активното участие на местната власт, местния бизнес и сдруженията в секторите транспорт и туризъм, ангажирани в този процес.

Доколкото публичният субект в лицето на правителството е призван да способства за осигуряването на необходимите нормативни, регулаторни и икономически условия за успешното осъществяване на инфраструктурните проекти, вкл. чрез механизмите на концесиите, мога да Ви уверя, че Министерството на транспорта и съобщенията предприема всички необходими действия и работи усилено в тази посока. Особено в настоящата сложна конюнктурна среда за развитието и на двата сектора, общите ни усилия са насочени към по-бързото преодоляване на предизвикателствата от настъпилите през последните години глобални здравни, икономически и геополитически фактори – независещи от страните по Концесионния договор, но оказващи пряко негативно въздействие върху въздухоплаването и авиационния бранш, каквито са безпрецедентната пандемия от Covid-19, започналата от началото на 2022 г. и продължаващата война в Украйна, а от м. октомври 2023 г. – и кризата в ивицата Газа.

Посочваме горните обективни обстоятелства, тъй като именно те повлияват настъпилия безпрецедентен спад на трафика и полетите и на двете Черноморски летища. Анализите сочат, че през 2020 г. те изгубиха близо 4 млн. пътници в сравнение с 2019 г., или спадът е в размер на 79% от общия пътнически поток.

Но същите обстоятелства имат ролята и на фактори, обуславящи и възможните темпове за възстановяване и нормализиране на дейността, което да доведе до постигането на общите цели и политики по начин, осезаем за обществото и бизнеса.

От икономически интерес на концесионера е да развива максимално възходящо трафика и на двете Черноморски летища, към което ФТСЕМ АД е насочило усилията си, и

като летищен оператор те се предлагат от дружеството на опериращи авиокомпаниии, в подкрепа на потенциала на всяко едно от летищата и на цялостната дестинация – Черноморският регион. Но това е процес, резултатите от който зависят от решението на съответната авиокомпания, базирано на предоставяните данни и анализи, и конкретната ѝ преценка дали и до кое от летищата да извършва полети.

Данните от анализа за дейността сочат, че до настъпването на пандемията от COVID-19 трафикът на летище на Бургас е бил по-висок от този на летище Варна, но е налице **различен темп на възстановяването му**. Причините за това отново следва да се разглеждат в контекста на продължаващите кризисни фактори от геополитически и икономически характер, които са извън контрола на концесионера. Поради това възстановяването на летище Бургас е по-бавно, и се обуславя от:

а) Загубата на 3 ключови за летище Бургас пазари – Руската Федерация, Украйна и Беларус, които обичайно са били с над двойно по-голям дял на летище Бургас и с над три пъти повече пътници в сравнение с летището във Варна. (през 2019 г. изброените пазари на летище Бургас имат 21% дял от пътничкопотока и 606 хил. пътници, срещу едва 9% и 185 хил. пътници на летище Варна);

б) Организираният входящ туризъм на летище Бургас представлява основната част от трафика на този обект. Не може да не отчетем ролята и на ниската осведоменост относно безопасността на Българското Черноморие сред потенциалните туристи от Западна Европа (вследствие на COVID-19 пандемията и близостта до войната в Украйна) и все още недостатъчният маркетинг на национално ниво като причини за бавното възстановяване на трафика на летище Бургас, по които засилваме дейността си. Ключовите пазари за входящ туризъм, каквито са Германия и Обединеното кралство са с най-бавно възстановяване на това летище през 2023 г. в сравнение с 2019 г. (Германия е с цели -46% под нивата от 2019 г., а Обединеното кралство - с -34%);

в) Излизането от пазара на големи авиокомпаниии след 2019 г. – фалитът на Thomas Cook (70 хил. пътници на летище Бургас през 2019 г.), ликвидацията на SunExpress GmbH (57 хил. пътници на летище Бургас през 2019 г.), чиито пазарен дял до момента не е запълнен от други авиокомпаниии.

Следва да се има предвид, че летище Бургас оперира денонощно и през цялата година, включително и по време на пандемията от COVID-19, поради което не отговарят на действителността твърденията за „почти изцяло заключено“ или „почти нефункциониращо“ летище извън активния туристически сезон. **Летище Бургас е било и е в готовност да посрещне и обслужи допълнителни полети извън активния туристически сезон и целогодишно, но при наличие на интерес от страна на авиокомпаниите към изпълняването на такива.**

Освен това е важно да отбележим, че зимният му трафик исторически е обхващал маршрутите Лондон Лутън - Бургас (16 последователни години) и Москва - Бургас (11 години), изгубен понастоящем заради санкциите срещу Руската Федерация, наред с опитите към няколко компании за целогодишното поддържане на редовна линия София – Бургас.. Във връзка с това се явяват безпочвени твърденията в общественото пространство за тенденциозно насочване интереса на нискотарифните авиокомпаниии към другото летище във Варна за сметка на летище Бургас.

Към момента имам възможността да Ви запозная и с оптимистичните данни за **предстоящия летен сезон 2024 г.**, като част от процеса за преодоляване на негативните тенденции. Авиокомпанията Wizz Air е планирала 8 дестинации до летище Бургас и 7 до летище Варна, авиокомпанията Ryanair предлага 10 дестинации до летище Бургас спрямо 4 до летище Варна, а друга нискотарифна авиокомпания, easyJet, е планирала полети (от 3 дестинации) само до летище Бургас, без да желае да оперира до летище Варна. Наред с това е важен и фактът, че летищните такси, които ползвателите на летищата заплащат, са

държавно регулирани и са еднакви за всички авиокомпании, като на летище Бургас дори са малко по-ниски от тези на варненското летище (на него концесионерът събира по-ниска такса сигурност).

С оглед изразените в писмото Ви опасения бих желал да Ви информирам за резултатите от изпълнението на ангажиментите на концесионера към развитието на трафика на летище Бургас а периода на изтеклите 16 години. От 1,94 милиона пътници през 2007 г., през 2019 г. трафикът на летище Бургас достигна до 2,86 милиона пътници – непосредствено преди най-голямата криза в историята на авиацията (COVID-19), а през предходната 2018 г. е достигнато най-високото му ниво до момента в исторически план – 3,26 милиона обслужени пътници. На летище Бургас са привлечени редица нови авиокомпании и са разработени нови дестинации, достигайки в годините преди пандемията до 150 дестинации, с директни полети на 80 авиокомпании, което статистически е впечатляващ обем на опериране за едно регионално летище. Тези успехи се дължат на привлечените нискотарифни превозвачи, които разраснаха дейността си на летище Бургас, като основните от тях оперират на своя лятна база – съответно през 2018 г. Ryanair оперира своя лятна база и през 2021 г. и 2022 г. Wizz Air, в един от най-трудните периоди на възстановяване от кризата след COVID-19. През изминалите години се създаде и сполучлива комбинация от чартърни, редовни и нискотарифни превозвачи, за да се отговори на нуждите на региона в Южното Черноморие, резултат от постоянни маркетингови активности на дружеството-концесионер. .

През 2023 г. бяха положени целенасочени усилия за привличането на нови авиокомпании и за установяване на целогодишни линии от и до летище Бургас, чрез организираните регулярни информационни и работни срещи с местната власт и кметовете на общини в Югоизточния регион и с участието на представители на Бургаска регионална туристическа камара и на авиокомпаниите Wizz Air и Ryanair, в резултат на които от авиокомпаниите са отправени официални писма-предложения до Община Бургас, останали, за съжаление, без отговор от местната власт.

Въпреки това остава постоянен ангажиментът на ФТСЕМ АД, който продължава да промотира потенциала на регион Южно Черноморие и конкретно на летище Бургас пред редица различни авиокомпании, но **към момента нито една от тях все още не е заявила интерес да изпълнява целогодишни полети от/до летище Бургас.** В разговори с Turkish Airlines е изразен интерес към стартиране на редовни полети до летище Бургас, но поради ограничен капацитет от страна на авиокомпанията в момента, понастоящем също няма положително решение от нейна страна.

В хода на осъществявания в МТС контрол върху изпълнението на Концесионния договор, бих желал да ви информирам и за **предприетите конкретни мерки за преодоляване на изключителните затруднения и нормализиране на дейността на оператора и за достигане нивата на трафика от предпандемичната 2019 г.**, целта на които е да доведат до значително увеличаване броя на полетите и на авиокомпаниите, опериращи на летище Бургас в средносрочен план.

Основните действия и мерки понастоящем включват:

1. Маркетингови дейности за промотиране трафика на летище Бургас – чрез ежегодни участия на ФТСЕМ АД в международните авиационни форуми Connect Aviation & Routes Europe, международните туристически изложения - ITB Berlin и WTM London., както и чрез организиране на опознавателни обиколки за журналисти и тревел агенти от ключовите пазари за входящ туризъм, с цел популяризиране възможностите за туризъм на цялото Българското Черноморие, включително извън активния летен сезон (през 2023 г. са проведени 4 такива обиколки).

В партньорство с Министерство на туризма ФТСЕМ АД участва и в организираните рекламни обиколки, с посещаване на ключови за входящия туризъм пазари като Полша (октомври 2022 г.), Германия (февруари 2023 г.) и Обединеното кралство (през декември

2023 г.), които имат за цел повишаване на информираността за страната ни сред потенциалните европейски туристи и рекламиране на Българското Черноморие и извън летния сезон.

2. Посредничество между общините от Южното Черноморие и авиокомпаниите:

Под инициативата на Община Бургас предложението от общините от Южното Черноморие фонд за подпомагане на нови целогодишни линии се предлага в нарочни преговори на всички потенциални авиокомпании. От началото на 2023 г. от страна на ФТСЕМ АД, като посредник, се провеждат разговори с 8 потенциални авиокомпании, като са проведени и три лични срещи между представителите на авиокомпаниите и кмета на Община Бургас г-н Димитър Николов. Нискотарифните авиокомпании Wizz Air и Ryanair официално са заявили своя интерес към изпълнението на полети до летище Бургас извън активния летен сезон (през зимен сезон 2023 - 2024), при осигуряване на необходимата им финансова подкрепа за споделяне на риска от такива полети, но не е постигнато съгласие относно възможните дестинации и по отношение на финансовата подкрепа, необходима за реализирането им.

3. Програма за стимулиране на трафика:

През октомври 2023 г. ФТСЕМ отправи предложение към концедента за въвеждане на програма за стимулиране развитието на трафика от 2024 г. Отчитайки силно изразената сезонност на летище Бургас и предизвикателствата пред развитието на целогодишния трафик, предложените стимули за развитие на нови целогодишни маршрути от/до летище Бургас са значително по-атраaktivни от предложените такива за летище Варна. Чрез въвеждането на значителни отстъпки (до 80% през първата година) от таксата кацане, пътническата такса и такса сигурност, прилагани за нови целогодишни маршрути за период от 3 години, програмата цели да се постигне устойчиво развитие на трафика извън активния летен сезон (от м. януари до м. май и от м. октомври до м. декември).

За Ваша допълнителна информация, и в контекста на изпълнението на Концесионния договор подчертаваме, че иницираното от ФТСЕМ АД увеличение на летищните такси е в тясна обвързаност с повишаването на приходите от дейността, които да позволят необходимото разширение на дейността, в т.ч. относно полетите. Целта е да бъдат обхванати и нови пазари и разработени нови дестинации, в сравнение с настоящите, които са основни за работата на летището. За постигането й, тези отстъпки ще се предоставят неограничено по нормативен път, като от тях биха могли да се възползват отделни нови за региона компании. Това ще способства за увеличаване броя на авиокомпаниите – ползватели на летището през всички сезони. Към настоящия момент текаат обществени консултации на проекта на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Наредбата за таксите за използване на летищата за обществено ползване и за аеронавигационното обслужване в Република България, като ефектът ще се почувства от обществото и бранша след тяхното прилагане, наред с увеличаване на постъпленията в държавния бюджет от приходите от концесионни възнаграждения, заплащани от концесионера.

4. Участие в програмата на Министерството на туризма за финансиране на маркетингови активности на ключовите за входящия туризъм пазари в партньорство с Черноморските общини и големите тур оператори:

ФТСЕМ АД продължава да партнира както с Черноморските общини, така и с най-големите чуждестранни туроператори, които предлагат почивки на Българското Черноморие, с цел реализиране на максимален брой проекти по новата програма на Министерството на туризма за реклама на Българското Черноморие на ключовите емитивни пазари. Участието на концесионера е в 16 съвместни проекта с Черноморските общини, с цел дестинацията Българско Черноморие да бъде популяризирана и възстановяването на входящия туризъм, съответно и увеличение на туристическия трафик на летище Бургас.

Предвид изложеното считаме, че от интерес на всички заинтересовани страни е да не бъдат игнорирани фактите и усилията на страните по Концесионния договор, като бъдат

отчитани и спецификите на авиационния бизнес, наред с характеристиките на всяко от двете концесионирани Черноморски летища, чиято дейност и бъдещо ускорено развитие са обусловени от едновременното въздействие на множеството фактори от геополитически и икономически характер в глобален аспект. При полагани общи усилия в посока развитие на целогодишната свързаност на летище Бургас, единствено съответните авиокомпаниии са субектите, които взимат окончателното си решение, базирано на внимателно оценени оперативни и финансови рискове (разходи, потенциални пътници и др.).

В заключение, подкрепяйки изцяло заявената от Вас готовност за съдействие, изразяваме увереността си, че чрез съвместните ни усилия и ползотворно взаимодействие в общия процес на реализацията на предприетите конкретни стъпки, и управляваните дейности в двата сектора – туризъм и транспорт, ще бъдат постигнати обезпечаването в максимална степен на общественият интерес от успешното осъществяване на концесията на летище Бургас – от една страна, и от друга – важният за икономиката на страната напредък и растеж при бъдещото развитие на Черноморския регион.

С уважение,

X

Георги Гвоздейков
Министър на транспорта и съобщенията